

Litt fra fiskarlivet for år tilbake.

Ein tur med han Bernt Persa, Grasmyr.

Det mest bemerkelsesverdige som inntraff det året under fisket, var at lodda kom opp under kysten alt tidlig på vinteren og med lodda kom fisken så drifta foregikk ute-lukkende med jukse. Det var jo heldig for oss i allfall. Linedrift på den tid av året med bruk av dorry hadde neppe gått an for vårt vedkommende. Det hadde nokk bare blitt en «isklomp» av alt i hop i den seige fralandsvinden, og den sterke kulden som var den rådende værtype hele vinteren.

Fisk var det nokk av over hele linja, men været var svært hårdt. Kver gang vi var ute var det å krysse inn med rev i storseglet, og da fisken stod ut før de ytterste oddene, var det ingen «dans på roser» for oss. Når vi endelig var kommet oss i hamn og hadde fortøyd, så måtte vi holde på i timevis med å skrape og måkke is ut av båten, slå den isen ned av stag, vanter og takler - som hadde blitt flere tommer tykkere under turen fra fiskefeltet og til vi kom i hamn. Vi var mange båter ilag som var ute i værgløttene og vi drog da såpas fisk at det lønte seg å slåss med sørausten.

Et par netter satt vi også for varp, ut og aust av Nordkyn, men ut på morrasia den andre natta spakna sørausten plutselig. Da det samtidig tykna til ute i havet, var vi straks klar over hva som var i gjære. Vår formodning slo heller ikke feil. Vi fikk nordvestkuling med tett snøkave og den kom så brått at før vi fikk varpet, opp mista vi dreggen. Den satte seg fast i botnen slik at forløperen rauk. Det blei et fælt ver. Vi fikk da båten lagt unda været ved å strekke opp fokka samtidig som vi strakk opp storseglet uten å reve dette. Det blei en seglas på hårde livet men så gikk det og strykende opp mot land i den stive kulingen. Storsjøen gjorde også sitt til å lette opp under akterenden, og hjelpe på farta. Til å begynne med var snedrevet tett. Vi seilte i sørlig retning etter kursen vi hadde tatt før han la over med snøtykket. Det hadde likevel ikke gått så greit i storm og straum, men til alt hell «reiv han litt» i kovet, slik at vi fikk se å veglede oss så vi kom velberget i hama.

Da vi kom i land, sa skipperen at det var bedre å segle hart og ha god styringsfart på båten enn å ligge og stampa for revede segl og ingen veg komme. Dette fikk vi også senere mangelgang erfaring var rett.

Tida gikk. Den 14. mars seg vi ut fjorden og satte kursen vestover, bestemt for Hjelmsøy hvorfra der var gode fisketidende. Det blåste frisk sørlig bris og var klår himmel. Vi segla for «høgste gång» og med kurs for Kamøyfjorden. Førte alle seglene untatt gaffelseglet.

Særleg vest over Porsangergapet var vinden ganske tung med store bråttskavler som vi likevel var helddige å unngå. Det var ingen kulde den dagen, all den isen vi hadde i båten tinte vekk og blei pumpa ut etter kvart. Ut mot kvelden kom vi oss inn på Kamøyfjorden, hvor vi traff på noen båter. Det var Honningsvåginger. Vi segla lenger opp mot land, firte ned seglan og lot varpdreggen gå på 15-20 famner vatn. Smaug oss inn i huset, fyrte godt opp i ovnen, koset oss med kvar sin kopp svart kaffe, mens sørausten ulte og peip i riggen.

Tidlig neste morren halte vi opp dreggen, «satte alle segl» og fortsatte ferda vestover forbi Kappa for fin søraustlig bris, men da vi passerte Gjæsvær auka vinden på slik at vi måtte minke litt segl. Det blei full kjøring vestover Måsøyfjorden, vinden sto inn rett over langsida på båten fikk vi letta litt i skaute og farta auka sjølv sagt. Den åpne notbåten for fram over havet som en jaga hind, slik at skomvegen låg etter den, og mannen ved roret sparte så vist ikke hverken båt eller segl. Han kjørte på alt hva remmer og ty kunne tåle.

Ut på ettermiddagen var vi kommet så langt vest at af vi kunne krysse oss inn til Akkarfjord på Hjelsøy hvor vi «tørna» for natta, for så igjen neste dag å fortsette samme vegen austover hvor vi var kommet fra, uten så mye som å løyse juksa engang. Vindstyrken og vindretninga var den samme som kvelden før, så vi satt så vist ikke fast i rusta, men kom avsted.

Da vi var kommet aust imot Kappa, måtte vi minke noe segl. Så hendte det noe som lett kunne ha fått alvorlige følger for oss. «Imerten» eller «luggen» til pompa gikk i stykker slik at denne blei ubrukelige og da var det ikke anna å gjøre enn å bryte opp pliktan i huset og ause sjøen ut med bøtter. Det var triste minutter mens dette sto på. Imidlertid sprang vinden om til stø fralandskuling slik at vi måtte krysse oss inn til Skarsvåg med dobbelreva storsegl.

(meir)

Lenvik Museum